

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНФЛІКТОЛОГІЯ»
методичні поради та завдання

Харків
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНФЛІКТОЛОГІЯ»**

методичні поради та завдання

для студентів II курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»
денних факультетів

**Харків
2021**

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Конфліктологія»: методичні поради та завдання для студентів II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» денних факультетів / уклад.: М. П. Требін, Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 22 с.

У к л а д а ч і: М. П. Требін,
Л. М. Герасіна,
О. Ю. Панфілов,
В. Д. Воднік,
О. М. Сахань

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2021

ВСТУП

Парадигма сучасної освіти завдяки приєднанню України до Болонської угоди суттєво змінилася, у зв'язку з чим значна увага приділяється самостійній роботі студентів, насамперед індивідуальній роботі, яка сприяє більш якісному засвоєнню навчального матеріалу, креативності мислення; процес навчання за цих умов набуває особистісно-орієнтованого характеру.

Індивідуальна робота з конфліктології є видом позааудиторної самостійної роботи студента науково-дослідницького характеру, що здійснюється у формі виконання індивідуального науково-дослідницького завдання (*далі* – ІНДЗ).

За змістом ІНДЗ – це завершена теоретична та практична робота з конкретної проблеми конфліктології у межах навчальної програми даної дисципліни, що виконується на основі та із застосуванням знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних і семінарських занять.

Мета індивідуальної роботи – самостійне опанування окремих проблем навчальної дисципліни, систематизація конкретних проблем аналітики конфлікту, поглиблення та закріплення знань із конфліктології та практичне застосування їх у подальшій професійній діяльності.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

Індивідуальна робота студентів з «Конфліктології» включає:

- анотування прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни;
- написання есе, етюдів, рефератів;
- складання термінологічних словників (тезауруса);
- бібліографічний опис літератури.

Зазначені види індивідуальної роботи мають відповідати вимогам наукової роботи, які передбачають: дотримання правил цитування з обов'язковим посиланням на автора; адекватність переказу думки того чи іншого автора, його поглядів, ідей, висунутих проблем і положень; достовірність посилань тощо.

Вимоги до оформлення роботи:

а) перша сторінка є титульною, не нумерується і не входить у загальну кількість сторінок (зразок наведено у дод. 1);

б) текст друкується з одного боку стандартного аркуша через 1,5 інтервалу з берегами не менше 2,5 см зліва, 1,5 см справа, 2 см зверху і знизу. У рядку має бути не більше 65 символів (з урахуванням літер, пропусків, розділових знаків); шрифт – Times New Roman, 14. Кількість рядків на сторінці не повинна перевищувати 30;

в) посилання на авторів літератури, що цитується, указуються у тексті у квадратних дужках, наприклад [1, с. 14], де перша цифра означає порядковий номер джерела зі списку, друга – сторінку;

г) список літератури, яка вивчається й цитується, нумерується відповідно до порядку її використання або в алфавітному порядку (приклади оформлення бібліографічного опису в списку літератури наведені у дод. 2);

г) на останній сторінці списку літератури автор ставить дату і підпис;

д) робота має бути написана грамотно, літературною мовою;

е) надається на папері та електронному носії.

Вибір студентом ІНДЗ відбувається за погодженням із кафедрою на початку навчального семестру. Організацію, контроль та оцінювання якості виконання роботи здійснює викладач, який веде семінарські заняття.

Подається ІНДЗ викладачу не пізніше як за два тижні до закінчення навчальних занять із конфліктології, можливий захист шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до п'яти хвилин). Предметом оцінювання індивідуального завдання є виконана студентом письмова робота.

Як індивідуальна може бути зарахована робота у студентському науковому гуртку (проблемній групі) з конфліктології, участь у наукових конференціях (з опублікуванням тез), конкурсах, олімпіадах.

За виконання індивідуальної роботи студент одержує до 10 балів відповідно до якості виконаної роботи.

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Конфліктологія»

Модуль 1 (семінарські заняття та поточне тестування)						Модуль 2 (індивідуальна робота)	Сума		
Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		10	100		
семінарські заняття	поточне тестування	семінарські заняття	поточне тестування	семінарські заняття	поточне тестування				
	я		я		я				
15	15	15	15	15	15				
30		30		30					

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗАВДАНЬ ТА МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО НИХ

1. Анотування прочитаної додаткової літератури

Анотування є самостійним видом індивідуальної роботи, яка потребує відповідного ґрунтового аналізу змісту додаткової літератури (окремої монографії, наукових статей), що обирається для поглибленого вивчення, з формулюванням власних узагальнень та оцінювань щодо предмета дослідження анотованого джерела.

Анотація – стисла характеристика змісту книги, статті, інших матеріалів із формуванням власних узагальнень та оцінювань щодо предмета дослідження анотованого джерела.

Для цього виду роботи доцільно запровадити таку послідовність:

1) визначити головну проблему праці, яка анотується (як правило, вона безпосередньо пов'язана із назвою), сформулювати основне питання, на яке прагне знайти відповідь автор роботи;

2) зрозуміти, які завдання ставить перед собою автор для вирішення проблеми. З цією метою студенту доречно спрямувати свою увагу, насамперед, на зміст, де, як правило, чітко видно структуру роботи, а отже, і поставлені автором завдання;

3) з'ясувати, що стало поштовхом для автора при написанні праці, яка анотується. Зазвичай це може бути: а) відповідь на позицію іншого автора, яка є об'єктом критики; б) відсутність чітких систематизованих уявлень стосовно досліджуваної проблеми (т. зв. «теоретична актуальність»); в) ситуація, яка виникла у суспільстві та потребує невідкладного осмислення (т. зв. «практична актуальність»);

4) студент має встановити, які погляди, крім авторського, існують на проблему, що досліджується в

анотованій праці, з ким полемізує автор, а також відзначити, які класифікації думок стосовно проблеми, яка вивчається, існують у літературі. У разі відсутності такої класифікації студенту можна запропонувати самому зробити подібне узагальнення, принаймні з метою упорядкування матеріалу анотації;

5) анотуючи літературу, студент повинен простежити розвиток авторських міркувань, визначити послідовність і логіку викладення матеріалу, відтворивши її в анотації. Слід звернути увагу на методи дослідження, які застосовує автор, та висловити свою думку щодо їх ефективності у досягненні поставленої у роботі мети;

б) в анотації обов'язково необхідно зазначити одержані у досліджуваній праці результати та висновки автора. Слід зауважити, що ці висновки мають бути викладені точно, стисло, послідовно, щоб можна було простежити зв'язок між авторською аргументацією та підсумками роботи.

Насамкінець при анотуванні варто вказати, які перспективи подальших розвідок існують у даному напрямі, які питання автор залишає невирішеними чи недостатньо з'ясованими.

Обсяг анотації становить 5–7 сторінок.

Якщо надається анотація наукових статей (не менше трьох), то до неї додається й її ксерокопія.

Вибір монографії, статей погоджується з викладачем, закріпленим кафедрою за академічною групою.

2. Есе, етюди, реферати

Есе – наукові, критичні та інші нариси, які відрізняються оригінальністю суджень і вишуканістю форми.

Етюд – невеликий твір наукового, критичного та іншого характеру, присвячений окремій проблемі.

Реферат – стислий огляд з певними узагальненнями літературних та інших джерел, у яких досліджуються питання однієї проблеми.

Будь-який вид індивідуальної роботи із зазначених є самостійною, завершеною роботою, що відображає наукові

інтереси студента, його знання, навички, уміння й виступає формою залучення до наукового дослідження; свідченням аналітичного мислення студента, володіння необхідними знаннями як класичної, так і сучасної літератури з досліджуваного питання, а також уміння захищати основні положення своєї наукової роботи. Компілятивність не знімає необхідності бути цілісною, завершеною, такою, що має відповідну структуру, працею, де автор повинен показати вміння послідовно, логічно викладати зміст проблеми, що розглядається. Крім того, має бути і творче осмислення, інтерпретація, тлумачення цієї проблеми, хоча б часткове її узагальнення, висловлення своєї аргументованої думки щодо способів або шляхів її розв'язання.

Обираючи тему есе, етюду, реферату, слід зважати на:

- рівень особистої підготовленості, коло наукових інтересів у галузі досліджень конфліктологічної науки;
- важливість теми, її актуальність і рівень складності;
- можливість консультаційної допомоги викладача, кафедри.

Структура есе, етюду, реферату: вступ, основна частина, висновок.

У вступі з'ясовується актуальність проблеми, її значення, стан вивчення, необхідність проведення дослідження, формулюються конкретні завдання й мета.

В основній частині розкривається сама тема дослідження. Автору необхідно не тільки висвітлити основні проблеми обраної теми й можливе їх вирішення, а й показати різні підходи, запропонувати власну інтерпретацію, свої форми й методи вирішення поставленого питання.

Розкриття теми може здійснюватися по-різному: чи в історичному (від минулого до сьогодення), чи в логічному (за головними, істотними, вузловими моментами), або в актуалістичному плані (від нинішнього часу через його призму до минулого і про минуле).

У висновках подається узагальнення важливих положень, резюмується, наскільки вдалося виконати задумане, вирішити заявлене у вступі.

Завершує есе, етюд, реферат список використаної літератури.

Обсяг кожного з цих видів робіт має бути не менше 5–7 сторінок.

ТЕМИ ЕСЕ, ЕТЮДІВ, РЕФЕРАТІВ

1. Історія та розвиток конфліктології як науки.
2. Основні етапи та перспективи розвитку вітчизняної конфліктології.
3. Місце та роль конфліктології в системі соціальних наук.
4. Об'єкт, предметні проблеми і завдання конфліктології.
5. Категоріальний апарат та закони конфліктології.
6. Структура та функції конфліктології як науки.
7. Загальнонаукові та конкретно-наукові методологічні принципи дослідження конфліктів.
8. Співвідношення емпіричного та теоретичного у дослідженні конфліктів.
9. Конфліктологічна культура як важлива складова професійного становлення юриста.
10. Уявлення про конфлікт у стародавньому світі.
11. Внесок грецьких мислителів у розвиток конфліктології.
12. Теорія структурно-функціональної моделі суспільства Т. Парсонса.
13. Позитивно-функціональний конфлікт Л. Козера.
14. К. Боулдінг та символічний інтеракціонізм в теорії конфлікту.
15. Сучасний розвиток конфліктології в Україні.
16. Ставлення до конфлікту і насильства у світових релігіях.
17. Конфлікт як соціальний феномен суспільного життя.
18. Експертиза й аналіз соціальних конфліктів.
19. Витоки і сутність соціальних конфліктів.
20. Структура і функції соціальних конфліктів.
21. Типологія конфлікту: проблема дослідження.

22. Основні види конфліктів: проблеми класифікації.
23. Природа людини і соціальний конфлікт.
24. Роль конфлікту в житті суспільства і окремої людини.
25. Конфлікт і насилля.
26. Насилля як засіб здійснення влади.
27. Від насилля у кіно до насилля «як у кіно».
28. Насилля як засіб домінування і панування у суспільному житті.
29. Насилля як засіб захисту від агресії.
30. Причини виникнення конфліктів.
31. Девіантна поведінка як джерело конфліктів.
32. Молодіжний екстремум.
33. Конфлікт як форма поведінки особистості.
34. Політика соціальної стратифікації і сучасна соціальна диференціація як основа соціальної напруги в Україні.
35. Психологічні механізми соціальних конфліктів.
36. Природа і джерела агресії.
37. Основні теорії агресії.
38. Теорія і практика ненасильства.
39. Ідеї ненасилля у науковій літературі.
40. Політика ненасильницької боротьби «Сатьяграхі».
41. Ненасилля як засіб боротьби з несправедливістю і насильством.
42. Економічні протиріччя в сучасній Україні. Сутність і форми зіткнення.
43. Соціально-психологічна природа агресивності і жорстокості.
44. Конфлікт і насильницька поведінка.
45. Суб'єктивний фактор конфлікту: поняття, ознаки, складові.
46. Загальна характеристика суб'єктів – учасників соціальних конфліктів.
47. Анатомія протидіючих сторін – головних суб'єктів конфлікту: ранги, масштаб, ресурси.
48. Особистість як суб'єкт внутрішнього та міжіндивідуального конфлікту.
49. Соціопсихологічний потенціал та якості особистості

у конфлікті.

50. Суб'єкти внутрішньогрупових і міжгрупових конфліктів: вертикальних та горизонтальних.

51. Соціальні спільноти та інститути у конфліктах і суспільних кризах: позиції та мотивації.

52. Соціально-рольові позиції у складі типової конфліктуючої сторони.

53. Суб'єктивна мотивація конфліктантів: різноманіття чинників і спонукань.

54. Прояви ірраціональної свідомості та дій у конфлікті.

55. Сутність конфліктної ситуації.

56. Соціальне напруження: сутність, показники і стадії.

57. Поняття «ескалація конфлікту», основні її характеристики.

58. Характеристика передконфліктної стадії конфлікту.

59. Конфліктна стадія розвитку конфлікту.

60. Сутність післяконфліктної стадії конфлікту.

61. Основні стратегії конфліктної взаємодії.

62. Основні тактики конфліктної взаємодії.

63. Основні суперечності в економічному конфлікті: шляхи попередження та подолання: міждисциплінарний аналіз.

64. Особливості політичних конфліктів у XXI ст.

65. Методи аналізу конфлікту культур.

66. Порівняльна характеристика міжконфесійних конфліктів у минулому та сучасності.

67. Зародження і розвиток міжетнічних конфліктів: теорія та практика.

68. Конфлікти у сфері моралі: способи їх вирішення.

69. Загальне та відмінне у трудовому, адміністративному та професійному конфліктах.

70. Мораль як механізм регулювання сімейно-побутових конфліктів.

71. Сімейні конфлікти: причини і шляхи вирішення.

72. Проблема конфліктів у молодих сім'ях.

73. Конфліктогенні чинники у змісті міжнародно-політичних конфліктів.

74. Особливості перебігу глобальних конфліктів.

75. Конфлікти юридичної сфери та кризові ситуації у

правовій галузі.

76. Правова конфліктологія та юридичний конфлікт у приватних відносинах.

77. Етапи становлення та розвитку юридичної конфліктології.

78. Юридичний конфлікт – феномен правової дійсності.

79. Шляхи подолання юридичних конфліктів: теорія та практика.

80. Сутність і природа юридичного конфлікту.

81. Конфлікт у професійній діяльності юриста.

82. Юридична конфліктологія як складова загальної раціональної конфліктології.

83. Динаміка юридичного конфлікту.

84. Сучасні державно-правові конфлікти в Україні.

85. Соціологія юридичного конфлікту.

86. Феноменологія правового конфлікту: сутність, природа, ознаки.

87. Проблема правового конфлікту в науковій спадщині філософа права І. Льїна.

88. Сутність, природа і предметні риси юридичного конфлікту.

89. Аналіз сфер соціальних відносин, де конфлікти набувають юридичного характеру.

90. Конфліктні юридичні відносини: походження та галузі протікання.

91. Соціальні функції та особливості розвитку правових (юридичних) конфліктів.

92. Наукові підстави класифікацій і типологій соціально-правових конфліктів.

93. Типологія правових конфліктів на «чисто» юридичний, змішаний, латентний, «помилковий» та імітований.

94. Проблема вибору правової або неправової позиції фізичними та юридичними особами у конфлікті.

95. Конфліктні стереотипи мислення у правосвідомості та моделях правової поведінки людей.

96. Адміністративно-правовий конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.

97. Державно-правові конфлікти у сучасній Україні:

причини, наслідки, шляхи розв'язання.

98. Вибори як форма розв'язання державно-правових конфліктів у сучасній Україні.

99. Конфлікти у трудовому колективі: причини, шляхи попередження та розв'язання.

100. Цивільно-правовий конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.

101. Альтернативні технології розв'язання юридичних конфліктів.

102. Кримінально-правовий конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.

103. Кримінально-процесуальний конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.

104. Організація процесу управління конфліктами.

105. Посередництво в управлінні конфліктами.

106. Методи профілактики і попередження конфліктів.

107. Технології управління конфліктом.

108. Переговори як спосіб вирішення (завершення) конфліктів.

109. Конфліктний медіаторинг.

110. Стратегія і тактика переговорів.

111. Арбітраж як форма регулювання конфліктів.

112. Вибори як керований політичний конфлікт.

113. Проблеми управління сучасними соціальними конфліктами.

3. Складання термінологічних словників

Термінологічний словник складається з термінів та визначень певної галузі наукових знань.

Термінологічний словник із конфліктології має містити тлумачення змісту термінів і понять конфліктології чи концептуальних здобутків провідних конфліктологів тощо.

Складіть термінологічний словник за однією із зазначених нижче тем загальним обсягом 30 термінів. Рекомендований принцип організації словникових статей – алфавітний.

ТЕМИ ДЛЯ СКЛАДАННЯ СЛОВНИКА

1. Теоретичні засади науки про конфлікти

Предмет та об'єкт конфліктології як самостійної наукової дисципліни. Основні категорії, поняття та закономірності конфліктології. Методи (загальні та спеціальні) і функції науки про конфлікти. Базові теорії конфліктологічного дискурсу (Г. Зіммель, Р. Міллс, Л. Козер, Е. Дюркгайм, Н. Смелзер, Р. Дарендорф, К. Боулдінг та ін.). Місце конфліктології в загальній системі соціальних наук.

Конфлікт як соціальний феномен: його сутність, природа, ознаки. Діалектичний взаємозв'язок протиріч і соціальної конфліктності. «Анатомія» конфлікту: предмет і специфіка об'єкта, суб'єкти конфліктної взаємодії. Мікро- і макросередовище конфліктної ситуації; її межі та масштаб. Соціальні функції конфлікту. Класифікації соціальних конфліктів за різними критеріями. Типології конфліктів згідно зі сферами життєдіяльності соціуму. Специфіка конфліктної ситуації в суспільстві, групі, організації, між індивідами, всередині особистості. Суспільна криза. Реальний, латентний, «помилковий» та імітований конфлікт.

Суперечність та антагонізм – головні детермінанти конфліктогенності соціуму. Джерела конфліктів у суспільстві – на рівні суспільної структури (соціальна нерівність і мобільність), в соціальній взаємодії (влада, багатство, престиж, людська гідність). Об'єктивні фактори та суб'єктивні чинники соціальної конфліктності. Рушійні сили конфліктних стосунків: потреби; інтереси; цінності та норми.

2. Об'єктивна і суб'єктивна складові конфлікту

Суб'єктивна складова конфлікту; поняття конфлікуючої сторони, масштаб і потенціал, статуси та ранги опонентів. Взаємовиключні цілі сторін конфлікту; їх суб'єктивовані установки. Специфіка конфліктної свідомості. Характеристика суб'єктів – учасників конфліктної протидії: структура, соціальні «ролі-функції» учасників конфлікту. Суб'єктивно-психологічні риси і «типи» конфліктантів. Мотивація конфліктантів. Ірраціональні прояви у конфлікті.

Соціальна напруженість та її показники. Фази (стадії) розвитку реального конфлікту: передконфліктна (латентна) ситуація; відкритий конфлікт (інцидент, демонстрація потенціалів); фаза агресії (протиборство, баталії, ескалація і «генералізація» конфлікту); реверсія у відносинах. Фаза завершення конфлікту – умови послаблення боротьби, основні шляхи (мирні та силові), форми закінчення. Післяконфліктна стадія розвитку відносин: події, синдроми. Конфліктна поведінка учасників боротьби: види, «моделі», стратегії (конфронтація, співробітництво, компроміс, ухилення, пристосування). Тактики конфліктних дій.

Управління конфліктною ситуацією: принципи, етапи і способи впливу. Попередження конфліктів як соціальна технологія. Методи прогнозування та профілактики конфліктності у соціальних відносинах. Врегулювання та розв'язання конфліктів – стратегії, методи, технології. Переговори – основний засіб урегулювання соціальних конфліктів. Конфліктна медіація та медіаторинг (офіційне і неофіційне посередництво): сутність, зміст, етапи, статуси медіаторів.

3. Різноманіття соціальних конфліктів. Юридична конфліктологія

Конфліктогенність у соціумі. Економічний конфлікт. Політичний конфлікт. Соціоструктурні конфлікти (класові, групові, конфлікт поколінь, міжособистісні тощо). Релігійний конфлікт. Конфлікти сфери культури і моралі. Міжнаціональний

конфлікт. Сімейно-побутовий конфлікт. Професійні та корпоративні конфлікти. Воєнні конфлікти. Міжнародні та глобальні конфлікти.

Взаємозв'язок права і соціальної конфліктності. Становлення юридичної конфліктології. Правові та «чисто» юридичні конфлікти. Державно-правовий конфлікт. Кримінально-правовий конфлікт. Адміністративно-правовий конфлікт. Цивільно-правовий і господарський конфлікти. Процесуальні конфлікти у праві. Трудовий конфлікт. Політико-правові інститути та механізми врегулювання правових конфліктів.

4. Бібліографічний опис літератури

Бібліографічний опис літератури – науковий опис і систематизація творів друку та писемності, їх виявлення і відбір, складання їх переліків, покажчиків та інформаційних видань; збір та формування відповідного списку літератури, який дає уявлення про існуючі монографії, дисертації, автореферати дисертацій, статті та інші джерела, присвячені окремій проблемі або персоні.

Бібліографічний опис літератури здійснюється за індивідуальним завданням викладача. Його складають за відповідною тематикою, персоналією тощо. Загальний обсяг повинен становити понад 50 джерел.

Наведемо деякі Інтернет-ресурси, які можна використовувати при складанні бібліографічного опису літератури з окремих проблем конфліктології.

Електронні адреси провідних бібліотек України

Назви установ	Сайт
<i>1</i>	<i>2</i>
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого	https://nlu.org.ua/
Публічна бібліотека ім. Лесі Українки м. Києва	http://lucl.kiev.ua/
Вінницька ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва	https://library.vn.ua/
Волинська державна ОУН ім. Олени Пчілки	www.ounb.lutsk.ua
Дніпропетровська ОУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія	www.libr.dp.ua
Закарпатська ОУНБ ім. Ф. Потушняка	www.biblioteka.uz.ua
Івано-Франківська ОУНБ ім. І. Франка	https://lib.if.ua/ <i>Продовження табл.</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
Кіровоградська ОУНБ ім. Д. І. Чижевського	www.library.kr.ua
Луганська ОУНБ	http://library.lg.ua/uk
Миколаївська ОУНБ	www.reglibrary.mk.ua
Одеська державна наукова бібліотека	http://odnb.odessa.ua/
Одеська ОУНБ ім. М. Грушевського	https://biblioteka.od.ua/
Полтавська ОУНБ ім. І. П. Котляревського	https://www.library.pl.ua/
Рівненська ОУНБ	www.lib.rv.ua
Сумська ОУНБ	http://ounb.sumy.ua
Тернопільська ОУНБ	www.library.te.ua
Харківська ОУНБ	www.library.kharkov.ua
Херсонська ОУНБ ім. О. Гончара	www.lib.kherson.ua
Хмельницька ОУНБ ім. М. Островського	www.ounb.km.ua
Черкаська ОУНБ ім. Т. Шевченка	www.library.ck.ua
Чернігівська ОУНБ ім. М. Івасюка	www.library.cv.ua
Чернігівська ОУНБ ім. В. Г. Короленка	http://libkor.com.ua/

Більш докладний каталог бібліотек України можна знайти за адресою: <http://www.ukrlibworld.kiev.ua>

Розгорнутий пошук інформації з російських електронних ресурсів можна провести, скориставшись сайтом Російської державної бібліотеки: <http://www.rsl.ru>

Англомовні електронні ресурси доступні через сайт

Британської бібліотеки: <http://www.bl.uk>

Допоможе при складанні бібліографічного опису англомовних видань сайт бібліотеки Конгресу США: <https://www.loc.gov/> та система її бібліографічних каталогів: <https://catalog.loc.gov/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛА

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра соціології та політології

Діалектична концепція конфлікту Р. Дарендорфа (етюд)

Виконав студент 4 гр. II курсу
Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції
Горбатенко Микола Іванович

Науковий керівник –
д-р філос. наук,
проф. Герасіна Людмила
Миколаївна

Харків
2021

Додаток 2

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ**

Характеристи ка джерела	Приклад оформлення
<i>1</i>	<i>2</i>
<u>Книги:</u> один автор	Капітоненко М. Міжнародні конфлікти: монографія. Київ: Либідь, 2014. 352 с.
два автори	Антипенко В. Ф., Антипенко А. В. Конфліктологія в міжнародном антитерористическом правотворчестве: монографія. Одеса: Феникс, 2014. 395 с.
три та чотири автори	Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Конфліктологія: навч. посіб. Київ: Центр навч. літ., 2019. 324 с.
п'ять та більше авторів	Конфліктологія: навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків: Право, 2012. 128 с.
<u>Багатомне видання</u>	Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. 576 с.
<u>Законодавчі та нормативні</u>	Про захист рослин: Закон України від 14.10.1998 р. № 180-XIV. <i>Відомості Верховної Ради України.</i>

<u>документи</u>	1998. № 50/51. Ст. 310.
<u>Перекладні видання</u>	Кінг П. Стратегії і тактики спілкування. Як знайти спільну мову з кожним / пер. з англ. М. Восковнюк. Київ: Книголав, 2017. 119 с.
<u>Словники</u>	Соціологія права: енциклопедичний словник / Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов, В. Л. Погрібна та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2020. 984 с.

Продовження табл.

<u>1</u>	<u>2</u>
<u>Складові частини:</u> книги	Яковюк І. В. Правова культура як детермінанта розвитку правової системи. <i>Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства</i> : монографія / за ред. Ю. П. Битяка та І. В. Яковюка. Харків: Право, 2007. С. 45–89.
збірника	Требін М. П. Український транзит в контексті стратегії реформ. <i>Гілея</i> : наук. вісн.: зб. наук. пр. Київ: ВІР УАН, 2011. Вип. 50. С. 603–609.
журналу	Герасіна Л. М. Політичні детермінанти та специфіка державно-правових конфліктів в Україні. <i>Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого</i> . Серія «Політологія». 2019. № 2 (41). С. 8–19.
іноземного журналу	Sanderson G. A foundation for the internationalization of the academic self. <i>Journal of Studies in International Education</i> . 2018. Vol. 12. Issue 3. P. 276–307.
енциклопедії	Требін М. Партія політична. <i>Політична енциклопедія</i> / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парлам. вид-во, 2011. С. 543–545.
<u>Тези доповідей</u>	Герасіна Л.М. Практики і методи консенсуалізму в політиці та конфліктній медіації. <i>Modern science: problems and innovations: The 2nd International scientific and practical conference</i> . Stockholm. Sweden: SSPG Publish, 2020. P. 682–688.
<u>Автореферати</u>	Марченко Ю. В. Антитерористична діяльність як

<u>дисертацій</u>	складова національної безпеки (політологічний аналіз): автореф. дис. ... канд. політ. наук: 21.01.01. Київ. 2005. 20 с.
<u>Електронні ресурси</u>	Сахань О. М., Новіков О. В. Політичні конфлікти в Україні як прояв деструкції влади. <i>Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого</i> . Серія «Філософія, філософія права, політологія, соціологія». 2010. Вип. 3. С. 182–191. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/3360/1/Saxan_182.pdf (дата звернення: 15.02.2021).

З М І С Т

Вступ.....	3
Загальні методичні поради.....	4
Тематика індивідуальних науково-дослідницьких завдань та методичні поради до них.....	6
1. Анотування прочитаної додаткової літератури.....	6
2. Есе, етюди, реферати.....	7
3. Складання термінологічних словників.....	13
4. Бібліографічний опис літератури.....	16
Додатки.....	18

Навчальне видання

Електронне видання

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНФЛІКТОЛОГІЯ»
методичні поради та завдання

для студентів II курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»
денних факультетів

У к л а д а ч і: ТРЕБІН Михайло Петрович,
ГЕРАСІНА Людмила Миколаївна,
ПАНФІЛОВ Олександр Юрійович,

ВОДНІК Валентина Давидівна,
САХАНЬ Олена Миколаївна

Відповідальний за випуск *М. П. Требін*
Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*